

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

I. Operis hujus argumentum,

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

I

DEMONSTRATIO
EVANGELICA:
AD SERENISSIMUM
DELPHINUM.
PRÆFATIO.

I. OPERIS hujus argumentum, II. & occasio. III. Probari potest Religionis Christiane veritas eo genere demonstrationis, quod non minus certum sit, quam demonstrationes ipsæ geometricæ. IV. Ad faciendam fidem inanis est sine gratia Dei omnis argumentatio. V. Ecclesie arbitrio & potestati Opus hoc permittitur.

I.

OSTQUAM Christianissimi Regis, parentis tui, jussu factum Opera hujus argumentum, est, LUDOVICE DELPHINE, ut ad literarum, & sapientiæ studia opera nostra uterere, gavissus sum equidem plurimum, cum intellexi institutionis tuæ curas in id potissimum conferri, ut timore Dei, unde omnis proficiscitur sapientia, animus tuus ante omnia subigeretur: quo & veræ hujus, ad quam contendis, eruditionis compos fieres; & majorum tuorum, ad quorum imitationem jam assurgis, pietatem referres. Et verò cum in te Deus plurima & amplissima beneficia larga manu contulerit, eam generis claritatem, cui, si fidem sequimur Historiæ, neque decurratur ad fabulas, parem in tanta vetustate splendorem jactare nulla gens potest; Patrem ad multorum invidiam, ad omnium admirationem verè magnum, sic tanquam propositum tibi ob oculos, nunc bene agendi, olim etiam bene regnandi exemplar; formam corporis eximiam, & destinato tibi imperio dignam; laudis appetentem animum; liberale ingenium atque solers, quodcumque vult facile complectens, nec jam iis solum quibus ad humanitatem institui pueritia solet, sed interioribus etiam doctrinis informatum; candidos mores ac suaves, decenti gravitate temperatos; præclaram ad virtutem indolem, & magnarum etiam jam inde à parvulo rudimenta virtutum; tanto magis elaborandum est, ut tot donorum auctorem agnoscas, & ad ejus timorem ac cultum exciteris. Quod quamquam ultrò ipse facis, & singulare præ te fers studium pietatis, adjuvanda tamen hæc tua voluntas est, ut Deum quem sponte colis, jure abs te coli scias. Itaque ne muneri huic deessem, cujus in partem fueram ascitus, dedi operam, ut quæ sinceris documentis, & accurata disciplina menti tuæ indita est & impressa Dei notitia, eadem tibi hac scriptio traderetur. Quæ scriptio, tametsi ad primam hanc, quam vix tua designat ætas, adolescentiam minus accommodata videri potest, utilis erit certe in consequentes annos, postquam progressu temporis, usu rerum, & lectissimis præceptionibus roboratus animus tuus ad majora se attollet.

Interea dum adoleverit, & maturitatem suam fuerit affectus, grassantem in dies

A

PRÆFATIO.

2

impietatem oppugnabit Liber iste, & quæ temere ac sine ratione abjicitur à multis Christi fides, eandem ratione retinendam esse ostendet. Ea quippe est ætatis hujus corruptela, ut si quis præter solitum sapere videri velit, tum id se adepturum speret, cum vaticiniis Prophetarum, & Christi sanguine ac miraculis fundatam Religionem, tot gentium consensu receptam, tot virorum doctorum lucubrationibus assertam, magna sibi cura à parentibus traditam, nec penitus tamen sibi perspectam, homo in ejus gremio natus & educus, mediocri fortasse ingenii, parum doctrina, temeritate satis instructus pessumdat, & sic tanquam subdolorum hominum figmentum, errorem stolidorum, solertiorum ludibrium traducit ac proculcat. Quod si quis rem maturiori disquisitione dignam censer, ad ejusque examen plus aliquanto vel solertia confert, vel eruditionis, vel diligentia; sic fere tamen ab animo paratus accedit, ut quantumlibet futile argumentum, divinationem, suspensionem, conjecturam, rumorem, sophisma, adversus Religionis Christianæ veritatem valere velit, pro eadem, nullus idoneus videatur esse testis, nullus auctor satis locuples, nulla satis firma probatio; vixque tandem *ἡ ἀσπίς* epicherematis, ac ne vix quidem, difficilis & fastidiosus disceptator concedat. In hujusmodi trutina examinata Religio, justo quippe apparet esse levior levibus & iniquis ingenii. Atque hoc porro nequitia omnium seminarium est. Quæ enim non se pronipit ac projicit cupiditas, cum despiciatui habetur criminum inspector & ultor Deus? Quapropter ne serpat longius ista vitiorum labes, fibræ primum ipsæ impietatis elidendæ sunt: cujus tutissima cautio hæc est atque provisio, ut adducantur in contrarium rationes, quibus innititur Christiana Religio, suisque momentis æstimentur. His enim probe confirmatis, & veritate perspecta, falsitas omnis evanescat necesse est. Utilem in iis colligendis impenderunt operam, cum præci Ecclesiæ Patres, tum viri eruditi complures, nostra, & patrum nostrorum, avorumque memoria. Ego unicum selegi de multis argumentum, ex Prophetiarum eventu conflatum, quod proposui hoc Opere, & quo olim ad retundendam Judæi cujusdam, viri acuti sane & subtilis, contumaciam usus sum.

et occasio.

II. Cum enim essem Amstelodami, & Judæorum, quorum magna est his in locis frequentia, ritus ac mysteria penitus introspicere vellem, ad eum deductus sum, qui tum inter illos peritissimus, ac totius Judaicæ disciplinæ consultissimus habebatur. Multa inter nos de doctrina ipsorum, deque nostra, ultro citroque agitata sunt. Cumque discentes nox oppressisset, sequenti die convenimus, atque inde porro tertio, sicque nobis totus mensis adeundo, colloquendo, disputando contritus est. Memini autem aliquando me eum audire, cum diceret levia esse & infirma, quæcunque adversus Judæos Christiani veteres scripsissent, Justinus puta, Tertullianus, Cyprianus, Eusebius, & alii bene multi; nosque in sacris Voluminibus explicandis hebetes esse & plumbeos. Respondebam ego Judæos ipsos anilibus fabulis, & putidissimis figmentis sanctum Dei Testamentum deformasse: ex iis vero argumentis, quibus partes suas tutati sunt Christiani, vel id unum ad revincendam adversariorum perfidiam satis esse, quod è vaticiniorum complemento peti solet: levi id fortasse manu & perfunctorie missum non aliter penetraturum; quod si torqueretur validius, nulla arte vitari, nulla vi sustineri posse. Ridebat ille, ut est superbum & procax hoc hominum genus, & mirari se dicebat Christianorum omnium supinitatem, meamque potissimum, qui telum hoc, quod nobis Prophetia subministrant, futile ipsum sponte sua & imbelles, à nostris etiam jactando sæpius & intentando obtusius factum; repellendo vero, à suis fractum penitus & contritum, denuo ad se perterrendum in manus fumerem: cur de me sperarem autem, quod nec præstitisset Ammonius in libro de consensu Moysi & Jesu; nec deinde Theodorus in libro ejusdem argumenti; nec Aristoteles in Disputatione Jasonis & Papisci; nec Origenes in libris contra Celsum; nec alii quamplurimi Christianarum partium pugiles; nec Apostoli ipsi & Evangelistæ, nec caput ac Princeps Apostolorum Petrus, qui Christianos collaudat, quod ad propheticum sermonem, sic tamquam ad lampadem in caliginoso loco lucentem attendant, firmissimum quippe id esse Christianæ causæ præsidium; nec Jesus ipse denique, qui per tam crebras iterationes doctrinam suam Prophetarum testimonio prætexebat: Judæos itidem & Ethnicos argumentum id floccificasse, nec eo fuisse à crucifigendo Jesu, & divexandis Christianis absteritos: inanem itaque sumere me laborem, nisi demonstrationibus, vel probabilissimis certe argumentis pugnarem. Atqui *ἡ ἀσπίς* esse respondi argumentum illud, siquidem ordine ac ratione tractetur; *ἡ ἀσπίς* *ἐν ἀνδραγαθίᾳ* à Paulo appellari; quod vero ducitur ex miraculis, *ἡ ἀσπίς* *ἐν δυνάμει*, ex Veteris porro Testamenti prædictionibus, in Novo exitum nactis, apparere Testamenti utriusque coherentiam & concordiam; atque hinc etiam utriusque, ac Christianæ proinde Religionis, quæ iis incumbit, veritatem liquidò extare; asserta

1. Pet. 1. 19.

1. Cor. 2. 4.